

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**Порівняльний аналіз регіонального
замовлення на підготовку робітничих кадрів за освітньо-
кваліфікаційним рівнем «Кваліфікований робітник» в
закладах професійної (професійно-технічної) освіти
Чернігівської області за 2021 рік та проекту на 2022 рік з
ринком праці
(станом на 01.07.2022 року)**

м. Чернігів
2022

№ з/п	ЗМІСТ	
	Вступ	3
1.	Аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів в розрізі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (2021 – 2022 роки)	3
2.	Аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів в розрізі професій відповідно до Класифікатора професій (2021 – 2022 роки)	3
3.	Ситуація на ринку праці у період воєнного стану	4
4.	Стан, попит та пропозиції на ринку праці Чернігівської області	7

Вступ

Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Чернігівській області (НМЦ ПТО, центр) здійснено порівняльний аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Кваліфікований робітник” для закладів освіти Чернігівської області за 2021 рік та проєкту на 2022 рік з ринком праці Чернігівської області.

В ході аналізу були використані інформаційні матеріали, аналітичні та статистичні дані Державної служби зайнятості України (ДСЗУ), Чернігівського обласного центру зайнятості (ДОЦЗ), Національного агентства кваліфікацій (НАК), Національного інституту стратегічних досліджень (НІСД), Експертно-аналітичного центру кадрового порталу grc.ua, сайту пошуку роботи № 1 в Україні – Work.ua, budni.rabota.ua Поради HR-експертів для роботодавців prohr.rabota.ua та результатів опитування роботодавців Чернігівської області в 2021 – 2022 роках.

Результати аналізу зорієнтовано на потреби розвитку системи П(ПТ)О регіону, формування, перспектив попиту та пропозиції на кадри за робітничими професіями у післявоєнний період. Результати аналізу можуть використовуватися для вивчення сучасного стану ринку праці та формування регіонального замовлення.

Порівняльний аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів та фахових молодших бакалаврів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Кваліфікований робітник» та «Фахівці» в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Чернігівської області за 2021 рік та проєкту на 2022 рік з ринком праці

1. Аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів та фахових молодших бакалаврів в розрізі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (2021 – 2022 роки)

Регіональне замовлення на підготовку робітничих кадрів за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Кваліфікований робітник” та фахових молодших бакалаврів за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Фахівці” для закладів освіти Чернігівської області на 2022 рік (таблиця 1) сформовано для **13** державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О).

Загальний обсяг проєкту регіонального замовлення на 2022 рік становить **2185** осіб, що на **10,6 %** більше 2021 року (1976 осіб), в тому числі:

- по 8 ЗП(ПТ)О, які фінансуються з обласного бюджету – **991** особа, що на **15,5 %** більше 2021 року (133 особи);

- по 5 ЗП(ПТ)О, які фінансуються з бюджету м. Чернігів – 1194 особи, що на **6,6 %** більше 2021 року (76 осіб).

2. Аналіз регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів в розрізі професій відповідно до Класифікатора професій (2021 – 2022 роки)

План регіонального замовлення на 2022 рік сформовано з 49 професій та 5 спеціальностей.

До плану регіонального замовлення увійшли 2 нові професії:

- Лісник. Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва.
- Продавець продовольчих товарів. Продавець непродовольчих товарів.

Не увійшли до плану регіонального замовлення на 2022 рік 2 професії, за якими ЗП(ПТ)О області проводили навчання в 2021 році:

- Лісник. Єгер.

На рівні 2021 року залишився обсяг регіонального замовлення 2022 року з 40 професій, збільшився обсяг з 8 професій:

- * Кухар
- * Кондитер
- * Продавець продовольчих товарів
- * Продавець непродовольчих товарів
- * Робітник фермерського господарства
- * Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів
- * Тракторист-машиніст с/г виробництва
- * Швачка

Найбільший обсяг регіонального замовлення у 2022 році складають 7 професій:

* Водій автотранспортних засобів	-	460
* Кухар	-	366
* Кондитер	-	285
* Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	-	255
* Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування	-	186
* Електрогазозварник	-	160
* Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	-	155

3. Ситуація на ринку праці у період воєнного стану

Україна вже більше чотирьох місяців перебуває у стані війни з РФ. За цей час ринок праці встиг адаптуватися до нових умов і почав поступове відновлення. Позитивна динаміка незначна, адже нинішня криза на ринку праці найпотужніша за останні 10 років. Війна стала причиною появи нових тенденцій ринку праці, змін у поведінці як роботодавців, так і пошукачів.

За результатами дослідження Національного інституту стратегічних досліджень, з початку воєнної агресії у країні зупинили, уповільнили або обмежили свою діяльність 86 % компаній, з них 48 % працювали частково або майже не працювали. Лише 13 % компаній працювали, як і раніше, а незначна частка вітчизняного бізнесу (6 %) працювала в більшому обсязі порівняно з довоєнним часом.

Ринок відновлюється, але дуже повільно. Темп зростання становить 3-6% від тижня до тижня. Чи довго зберігатиметься такий темп, сказати дуже складно, оскільки багато змінних впливають на цей фактор.

Як свідчать дані порталу ggs.ua, найскладніше знайти роботу в Харківській області, там цей показник становить 19 кандидатів на місце. У Запорізькій області – 17, в Одеській – 14, у Київській – 13.

У столиці ситуація дещо краща: боротьба за місце точиться між дев'ятьма кандидатами.

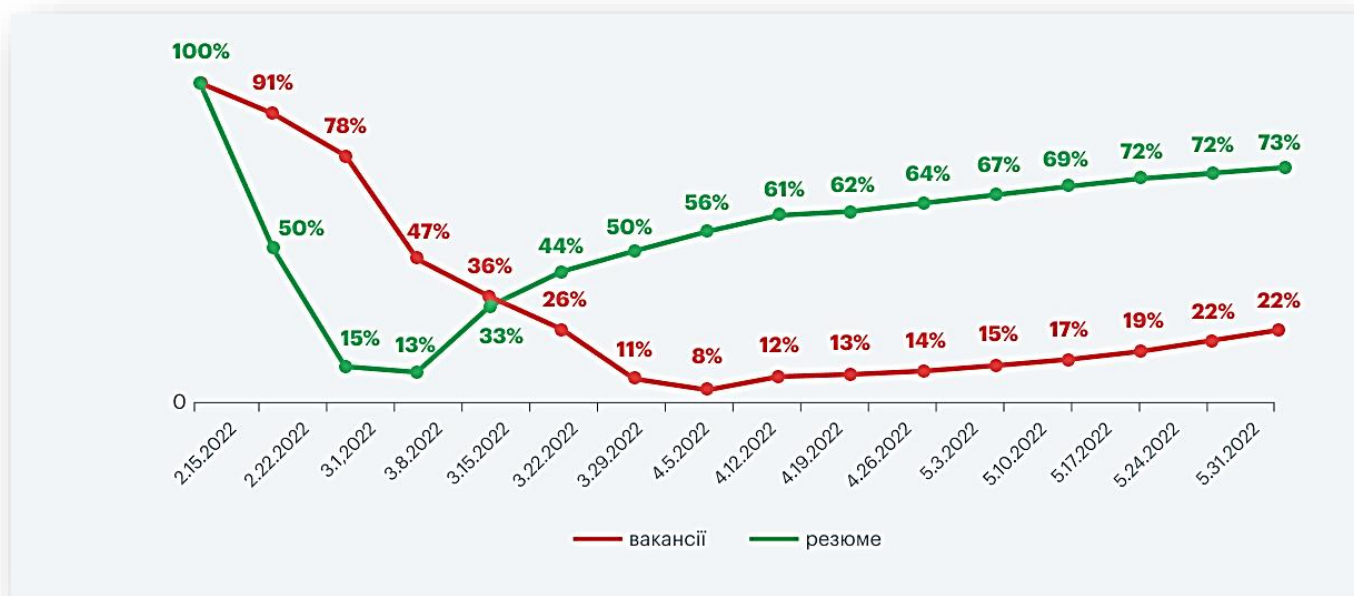
Найменша конкуренція – у Львівській області: один-два кандидати на місце. Така ж ситуація в інших західних областях, що пояснюється кількома факторами.

По-перше, на заході бізнес не так сильно постраждав від обстрілів росіян, як на сході чи півдні.

По-друге, на захід евакуюються підприємства з територій, на яких ідуть активні бойові дії. За даними Мінекономіки, до кінця травня це зробила 601 компанія.

Ринок праці, починаючи з 5 квітня, увійшов до фази адаптації й до сьогодні перебуває в ній. Пошукачі такі ж активні, вакансій так само мало. Динаміка зростання дуже низька та з високою ймовірністю, враховуючи всі фактори, в найближчі 3 місяці кардинальних змін не передбачається. Ми зараз живемо в епоху «ринку роботодавця», яка збережеться як мінімум до вересня.

Динаміка вакансій та резюме, усереднений показник (інформація з сайту budni.rabota.ua 100% – базова точка стану ринку на 01.02.2022. Відсотки на графіку – стан ринку у % від базової точки)

Негативні наслідки кризи на ринку праці відчувають більше працівники, аніж роботодавці. Компанії оптимізують витрати, скорочують заробітні плати та бонуси чи взагалі звільняють співробітників. Відтак конкуренція серед пошукачів зростає. У роботодавців в свою чергу з'являється більший вибір спеціалістів на свої вакансії, ринок праці перетворюється на «ринок роботодавця».

Українські спеціалісти, які втратили роботу через переїзд у інші міста або через скорочення чи звільнення, активно шукають роботу. За результатами Шостого загальнонаціонального опитування значна частка українців висловлюють бажання щодо власного професійного розвитку в повоєнний період, **49 %** громадян планують отримати додаткову освіту чи нові знання, **38 %** – освоїти нову професію, **27 %** опитаних мріють після війни відкрити власну справу, **21 %** – піти на нову роботу.

Найчастіше втрачають роботу ті, хто був зайнятий у роздрібному бізнесі, що опинився в зоні бойових дій. Та й у інших великих містах зараз спостерігаються проблеми з попитом, оскільки з мегаполісів масово їде споживач.

Найбільш затребувані зараз робітничі спеціальності. За даними work.ua, на початку травня таких вакансій було чи не найбільше – майже 7 тис, а вже на початку червня ggs.ua зафіксував зростання пропозиції на 20%.

Кількість відкритих вакансій за даними сайту Work.ua

Категорія	Лютий	Березень	Квітень	Травень
Сфера обслуговування	22 875	14 051	5 556	7 363
Робочі спеціальності	26 362	16 345	5 515	6 957
Продажі	23 261	13 873	3 918	5 731
ІТ	14 650	9 683	4 158	4 846
Логістика	15 402	9 075	2 868	3 711
Роздрібна торгівля	14 995	9 722	2 956	3 554
Готельно-ресторанний бізнес і туризм	12 399	7 524	2 709	3 548
Транспорт	11 752	7 425	2 983	3 512
Медицина	8 062	5 446	2 595	3 138
Маркетинг	9 081	5 379	1 903	2 561
Будівництво	10 765	6 489	1 668	2 173
Краса та спорт	3 830	2 525	1 369	1 791
Агробізнес	2 188	1 505	715	884
Культура	1 156	728	312	385
Юриспруденція	1 986	1 054	219	313
Нерухомість	1 142	700	119	245

Найчастіше роботодавці шукають монтажників, вантажників, комплектувальників та пакувальників товарів. Попит на таких працівників збільшуватиметься, адже діяльність відновлюють дедалі більше компаній.

До найбільш затребуваних спеціалістів входять продавці, айтивці, фармацевти, аграрії та будівельники. Попит на останніх на початку війни був мінімальний, але завдяки відбудові доріг та будинків кількість таких вакансій зросла.

Найважче знайти роботу у сферах нерухомості, фінансів, страхування, юриспруденції, а також у готельно-ресторанному бізнесі та освіті. Донедавна в цей перелік входила автомобільна галузь, але з відновлення роботи заводів на заході України ситуація покращилася і сектор навіть показав невеликий приріст порівняно з довоєнним часом.

Найбільше постраждали від війни сфера послуг (салони краси, спортивні клуби, кафе, ресторани, готелі тощо), наука та освіта, юристи, автомобільний бізнес, домашній персонал, спеціалісти сфери безпеки, а також фахівці з інсталяції та сервісу. В квітні в кожній з цих сфер було розміщено менше 1 відсотка вакансій від усіх розміщених на сайті grc.ua.

Очікується, що після закінчення війни найбільші темпи приросту досягатимуться в галузях, які працюватимуть на відновлення внутрішнього ринку. На першому етапі найбільш активно розвиватимуться і потребуватимуть кадрів будівництво, сільське господарство, виробництво продуктів харчування, гуртова та роздрібна торгівля, логістика, виробництво хімічної продукції, електричного устаткування, меблів.

Однак потреба в професіях залежатиме від економічної стратегії України. Експерти сходяться на думці, що в рамках післявоєнного відновлення варто робити акцент на створенні

доданої вартості в добре розвинених галузях. Наприклад, у сільському господарстві, більша частина продукції якого до війни експортувалася в необробленому вигляді, або в ІТ-сфері, яка забезпечувала значну частину валютної виручки країни.

Упродовж аналізованого періоду бачимо, що ринок праці перебуває в нестабільному стані, основною причиною є війна в Україні. Значне скорочення кількості вакансій та резюме зумовлене напруженою військовою ситуацією в країні, яка зумовлює негативні економічні наслідки.

Після війни ринок праці залежатиме від того, наскільки активно буде відбудовуватися і розвиватися економіка. Це також впливатиме на те, скільки українців повернеться в країну.

4. Стан, попит та пропозиції на ринку праці Чернігівської області

Чернігівщина – одна з областей України, яка постраждала від вторгнення російських окупантів. Станом на 24 лютого в області налічувалось 10,5 тис. офіційно зареєстрованих безробітних. На сьогодні їх побільшало на сотню (цифра на 10 травня). Найбільше – у місті Чернігові (2134), на Прилуччині (914), найменше – у Ріпкинському районі (193). З початку воєнної агресії лави безробітних поповнили 3,4 тис. громадян області. У професійному розрізі серед них переважають продавці, оператори котельень, підсобні робітники, прибиральники, водії, кухарі. Є й бухгалтери та охоронники.

Попит на робочу силу суттєво скоротився, до 24 лютого роботодавцями було заявлено до трьох тисяч вакансій. Надалі багато пропозицій було знято.

На сьогодні (дані на 10 травня) в базі даних обласної служби зайнятості налічується лише 368 актуальних вакансій – у 3,5 рази менше, ніж на початок воєнної агресії. На кожне вільне робоче місце претендує 29 осіб (проти 8-ми на 24 лютого). Наразі найбільш затребуваними у роботодавців є трактористи-машиністи сільськогосподарського господарства, водії, електромонтери, слюсарі-ремонтники, електрозварювальники, підсобні робітники. Також в області затребуваними є лікарі та швачки.

Станом на 01 червня в області налічувалось 11,6 тис. офіційно зареєстрованих безробітних. На одне вільне робоче місце - 27 претендентів. «Ціна» вакансії, яку виставляє нині роботодавець, у середньому дорівнює 9,1 тис. грн.

Зберігається сталий попит на представників робітничих професій. Насамперед роботодавці області потребують водіїв, трактористів, яким готові платити до 20 000 грн, а також слюсарів, яким обіцяють до 15 000 грн. Затребувані також швачки, продавці, електромонтери, охоронники, підсобні робітники. Для професіоналів є вакансії лікаря, бухгалтера, юриста, інженера, спеціаліста державної служби тощо.

Середній розмір оплати праці в розрахунку на вакансію становить 8430 грн. Проте, серед наявних на сьогодні пропозицій від роботодавців є й високооплачувані. Приміром, майстер будівельних та монтажних робіт, тракторист-машиніст, водій автотранспортних засобів із заробітною платою 20000 грн; 24000 грн пропонують головному бухгалтеру, 25000 грн – лікарю, 28000 грн - верстатнику деревообробник верстатів.